

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKI DAGBLADET

Laupäeval, 12. augustil 1972

Nr. 61 (3749)

14. aastakäik

Tagasijõudnud: Suurim elamus pagulasaastail

Eesti Päevaleht usutles Stockholmi Arlanda lennuväljal ülemaailmselt Eesti Päevalehti Torontost tagasi saabunud. "Elu suurim elamus", ütlesid noored. "Suurim elamus paguluses", ütlesid need, kes on üle elanud iseseisvuse kodumaal. Mida keegi ütles, sellest anname aru allpool. Lisama peab, et lennukid saabusid laupäeval 5. ja pühapäeval, 6. augustil õigeaegselt ja viiperusteta.

Kui diferentseerida muljeid, siis: Paljud rõhutasid, et kokkulekule valdavale enamusele oli suurimaks elamuseks Torontos vabadusmarss ja manifestatsioon, samuti laulu- ja valguspeod.

Avaldati suurt tunnustust Eesti Päevade peatoimkonnale, kes hilg-lüritusega toime tuli suuremate vi-perusteta hiilgavalt, kuigi rahvast kogunes palju rohkem kui optimist-likumadki ennustajad julgesisid arva-

Andres Küng esineb TV-s

Andres Küng

Andres Küng, hiljutine OBS-toi-metaja raadio- ja raamatu "Est-land — on studie i imperialism" autor, viibis pikemal reisir-lan-dis ja asub nüüd tegevusse vaba ajakirjanikuna, n.n. "freelanceri-na". Muide esineb ta teisipäeval, 29. augustil kell 19.30 TV teises programmis programmiga Islandi uutest kalastuspiiridest, milles te-ravalt rünnatakse Rootsi hoiakut.

Küng väimistas Islandis ette kaht ut raamatut, milledest üks on roh-ke-m faktiline ja teine reisiraa-mat. Ta on sõlminud kaastöö-kokkuleppe m.h. Islandi suurima ajalehe "Morgun-bladidiga", kellele ta jooksvalt kom-menteerib arengut ja sündmusi Bal-tikumis. Saanud artiklid hakkavad ilmuma ka Norra suures ajakirjas "Farmand".

Usimaks tegevuseks on Küngile esinemine kommentaatorina TV sa-teprogrammis "Parnjournalen", mida esineb kanal saadaval teisipäe-val kell 18.05.

Paljud koondasid Torontosse üle aastate kogu laialipillatud suguvõsa perekondlikuks "ülemaailmeks kokkutulekuks".

Palju kiitust langetati ka Toronto-estlastele, kelle külalislahkus olnud imetlusväärne: ennestohverdaval hoolitseti kaugele külaliste eest ja hoolitseti, et need nii varahommikul kui hilja õhtul pääsesid Eesti Päe-vade üritustele.

Paljud käisid pärast Eesti Päevi külastamas ka skautliku nooruse maailmalaagrit Korkajärvel ja võt-sid osa ringsõitudest Põhja-Ameer-ika mandri ulatuses. Osa olid oma sugulasle-tuttavate külalisteks Ka-nada ja USA keskustes.

Toome alljärgnevaid tagasipöördu-jate spontaanseid hääli rootsi-est-lastelt mitnest keskusest:

Andres Merelaid, Göteborg: Eesti päevad olid minu suurimaks ela-museks. Eriti oli tore kohata nii palju noori igast maailma nurgast. Ka laager Korkajärvel oli võimas. Abijuhina Rootsi vanemskautide al-laagris pean ütleva, et laager läks väga hästi korda. Ilmad olid head, kuigi ühel õhtupoolel tuli troopi-list hoovihma. Märjad riided ja jär-vekesed telkides ununesid varsti.

Harry Eichhorn, Stockholm: Suu-rimaks elamuseks oli sõprade kohta-mine Eesti Päevade ulatuses. Eesti nädala korraldus oli haruldane ja tahaks loota, et säärseid üritusi ka edaspidi korraldatakse.

Eesti Päevade sisuline külg an-dis kindlasti eestlusele väga palju ja võis tihti näha inimesi pisarsil-mis teatud liigutavatel momentidel.

Peale Eesti Päevi käisin tuttavald külastamas ja tegin ka reisu New Yorki ja Washingtoni. Reis tagasi Stockholm läks väga kiiresti. Tun-dus, et sai vaevalt lennukisse istu-da, kui juba kohal olime.

Ivar Paljak, Stockholm: Toronto Eesti Päevad olid ainulaadne üritus. Nii suurt üritust pole paguluses ku-nagi varem toimunud ja nädal jääb kindlasti meelde eluks ajaks. Eriti imponeeriv oli, et nii palju teasugu-siold üritusi suudeti läbi viia Eesti Päevade raames. Küllastasin ka laag-

Kogu Kanada ja USA nägid Eesti Päevi TV-saates

TORONTO (EPL kirjasatjalt) — Pühapäeval, 30. juunil andis Kanada ringhääling CBC ülekanalises ula-tuses edasi tunnipikkuse saate mõõdund ülemaailmselt eestlaste suurpidustusest Torontos, mille jaoks pidus-tuste kestel pidevalt ülesvõtteid tehti. Saade kandis nimetust ESTO-72 ja see oli esmakordne ülele rahvus-grupile pühendatud erisaade üldse Kanada TV-s. Produktendiks oli Wiif Fielding, manuskripti koostajaks Da-tegelais jne.

Kuna ESTO-72 televisiooniekraa-nile tulek oli varakult kaasmaalaste keskel üldiselt teada, siis püüdis se-da tuhandet Kanada eestlast ja pal-jud kaa maalased teistelt maadelt, kes veel Kanadas viibivad, nagu Rootsiestlased, jälgida, et elustada kaks nädalat tagasi toimunud suur-pidustusi.

ESTO-72 algas võtetega Seedriorilt, näidates noori ja vanu pidulisi läh-i-võttes ja ka üldvaadetes.

Sellele järgnes otsekohe Kanada välisminster M. Sharpi kõne, kus-

juures TV-vaatajail oli võimalus kuulda ka iseloomulikumaid löi-keid Kanada välisministri peoko-nest.

Võtted Seedriorilt olid imposant-set muljet jätvad, misjärele ekraa-nile ilmus sopran Helmi Bellem, jäädvustatud solistide kontserdil. Järgnevad võtted elustasid teatrietu-dust, misjärele kaameramehed es-tasid mitmest aspektist nähtuna ees-tlaste suuri rongikäiku läbi sõdalinna raekoja väljakule.

Üldse, televisioonisade ESTO-72 ei andnud ÜE Päevade pidustusi kro-noloogilises järjekorras, vaid ise-loomulikumat sündmuste ebakorra-pärase, kuid meeleolult siiski kok-kulildetud kujul, nagu see järgne-valt nähtus. Ekraanile tuli jällegi Seedrioru, kus esilpanil võidi näha kol. Unti parga panemas langevate mälestussambale. Sellele järgnes pik-em löik naisvõimleja te esinemisel Ontario Places, uuesti võtteid rong-ikiigust ja pisut pikemalt esitatud lastekooride esinemine Coliseumis toimunud laulupeol. Vahepeal oli võimalus vaatajail elustada muljeid rahvatantsujate esinemisest, misjä-rele televisiooni kaamerad olid jääd-vustanud sportlaste alapidu ja Miss Estonia valimist Casa Loma Lossis ja selle alas.

Noorte lõbusõidule Ontario jär-vel oli saates pühendatud üsna palju tähelepanu kusjuures läh-i-võttes oli võimalik näha mitmel-t maalt tulnud eesti noori.

Saate muusikalises osas oli eriti esile tõstetud Alfred Pisuke Rootsis kes kontserdil sai suure tunnustuse osaliseks viuldajana.

Kuigi TV-s oli juba mitmel kor-

Järg. lhk. 2.

Peidetud Võrumaa arhiiv avastati

Erastvere mõisa vana härraste-maja lammutamisel on okup. Ees-tis leitud sinna peidetud end. Vä-ru maavalitsuse arhiiv, teatavad okupatsioonijahelched.

Hoone jäänuste buldooseriaga kok-kuajamisel jäänud masina haardes-se sadakond kausia ja dokumenti, mis nähtavasti olid peidetud olnud seintesse. Kuidas ja millal dokum-entid Võrust Kanepisse toimetati ja Erastvere mõisa peideti, ei ole tea-da, kuid võib arvata, et see toimus venelaste tulekul. Märgitakse, et doi-kumendid lähevad Tallinna Riiklik-ku Arhiivi, kuid ei kõnelda, mida need peamiselt sisaldavad. Riiklikus arhiivis on mulje osakond, milles töötavad KGB "uurijad".

Tagasi Rootsis. Lend Läände reistjad astuvad Arlandas lennukist välja pärast elamusriikaid Eesti Päevi. Vasakul eestlannast SAS-stjuardess Mall Jams, kes viis ühe lennukitöö-eesti-lasi New Yorki ja tõi ka tagasi (EPL-foto Tarmo Sepp).

Eep 205

EPL

12. augustil 1972

TÕDE ja VALE

Kommunistlik propaganda kasutab sageli tehnikat tõe ja vale osavaks segamiseks, et asjadele anda "dokumentatsiooni". Seda oleme näinud kogu nende "ajalookirjutumises" ja erandiks ei ole ka need viimastel päevadel okupatsioonijärgse avaldatud meedetuletused sellest "õnnelikest samumust", mis seenes Johannes Varesse ja teiste kuulsinglike kanossasõidus Moskvasse juuli-augusti kuuvahetusel aastal 1940, et paluda eesti rahvas iseseisvuse hävitajalt liita Eesti Nõukogude Venemaaga, nii nagu see oli taastatud ajal.

Kirjeldades ja kites seda "ajaloolise tähtsusega sündmust" ei muutunud sellesse teadlasemantili alla pugenud poliitrikud tõest, mis määras eesti rahval ja riigi saatuse: 1939 aastal sõlmitud Molotovi-Ribbentropi salakokkuleppest, millega natelik Saksaamaa Baltikumiks ka Soomes ja Ida-Poolas andis "vabad käed" kommunistlikele Venemaale. Sellesse "ajaloodoktori" teesklevad, et nad kunagi ei ole kuulnud sellest pärast sõda avalikuks saanud akist.

Tõe valega segamiseni meelitate viimasel ajal ka teid välisvaalelajad, keda Moskva teadlikult juhib okupatsiooniladele. Mõnigi kord see ei õnnestu, aga sageli on produktiks artiklid ja artiklisarjad, mis kurbusest kiitusest eesti rahvale ja tema tublidusele (mis müüdi peaks kõrvu liigutama pane-ma), kes vaatamata venelaste okupatsioonile suudavad isegi oma majandusele paremat profiili anda kui see on venelastel ja kes "elavad paremini kui venelased".

Millest kõigest võiks järeldada, nagu oleksid okupandid mingid heategijad, kes alistatud lasevad eriseisundisse tõusta.

Sile tullakse küsimuse juures, mis Moskvas eriti vabalt on olnud: venestamine. Ja, imelik küll, korrespondendid, kel vaevalt oovõimalusi kontakti saada inimestega väljaspool parteikontrolli, on mõnelgi juhul hakanud uskuma, et nendele sõidetud juut, nagu ei eksisteeriks mingit venestamist, vastab tõele. Kuigi nad Tallinna tänavatel oma silmaga näevad venelaste faktilist arvulist ülekaalu, järgivad nad propagandaveskile, mis kõneleb, et "venelased muutuvad eestlasteks ja mitte vastupidi".

Nii näitaks on Associated Pressi, suure USA telegraafiagentuuri Moskva-korrespondent John Bausman, kirjutanud oma äsaselt kälgult Tallinna (kuhu ta kutsuti koos

diplomaatidega ilmselt selleks, et saavutada vastainformatsiooni vabade eestlaste hiiglaslike vabadusapellide (Torontos), refereerinud okupatsioonisatrapa Ivan Käbinat ennast, kes on talle kategooriliselt eitunud mingi venestuse olemasolu Eestis. Ja selle autoriteetse seletuse, millele lisanduvad gliidide ja sisserännanud venelaste ütlused, toetab Bausman oma seisukohaga: "Eesti elab üle oma vene okupatsiooni samal viisil kui ta aastasadade vältel on üle elanud saksa, taani, rootsi ja tsaarivene ülemvõimuseid".

Portjeel oli kinnitanud hotellis, et "raske on olla Eestis, ilma et sa oleks eestlane" ja ta teeb kerge-meelse järelduse, et sissevoolav venelaste mass muutuvad eestlasteks (üks venelanna ütnud, et ta kavatseb eesti keelt õppida, kuna asjad Eestis on paremini korraldatud kui Venemaal ja sin on rohkem kortereid — mis on ju õigus, sest Venemaalt sissetulnule on korterid märksa kättesaadavamad kui eestlastele endile).

Ei ole muidugi kahtlust, et AP korrespondent suhtub sõbralikult eesti rahvasse ja on oma arvates kirjutanud sellest rahvast ja maast heatahtlikult. Samal ajal on aga maailma üks suurimaid pressiajenduse levitav tühandettesse ajalehtedesse võltsinformatsiooni, nagu ei oleks eesti rahval mingit venestamisprobleemi — ei lähemas ka pikemas perspektiivis. Venelased õpivad ju eestlasteks.

Ja kui ka õige on informatsioon, et eesti tootet müüakse Venemaal kuni Vladivostokini välja, siis ei tähenda see, et just alati ka eestlased ise neidprodukte saaksid osta. Kui eesti rahvas oma tublidusega on suuteline tootma paremat kvaliteeti, siis osutub ta kasulikuks okupandi enda majandusele, kes võtab ära kõige parema.

Nii nagu see peab olema koloniasüsteemis. Sealjuures on aga okupandi alati võimalus oma sam-mudega jälle kord mahaniveleerida eestlasti ka majanduslikult, nii nagu see efektiivselt toimis iseseisvuse likvideerimisel ja maa okupeerimisel.

Propagandajatul, et "Eesti assimileerib venelased ja mitte vastupidi" on see tõde sees, et lääneline Eesti mõjub venelastele magneetina ja need assimileeruvad selle mõttes, et nad ei taha enam kunagi Venemaaale tagasi pöörduda, kus nad teatavasti on osa massist ja mitte mingi eelistatud härrasrahvas. Suurim näilvus oleks aga uskuda, et nad hakkaksid eestlasteks, s.t. omaksid keele ja muudaksid rahvust. Nende mass okupeerib Eestit järjekindlalt ka etniliselt ja see on ohtlikum venestamine, kui tsaaride keelesundus. "Värskeid eestlased", kellest korrespondent kõneleb ei saa kunagi eestlasteks.

KLA

Algus lk. 1

poeg Peeter, kes laagrist osavõttis, jäi väga rahule.

Maret Küster, Göteborg: Vabadusnõiteks raekoja ees hünni lauldi, rontost kõige rohkem meelde. Kui tulid pisarad silmi. Oli väga liigutav. Peale Toronto pidustusi käisin suurel Ameerika ringreisil. Chicago, San Francisco, Los Angeles, Las Vegas, Grand Canyon, Tucson, El Paso ja Washington olid mõned kohad mida külastasime. Viperusi tuli müüdi ette, aga need andsid vaid võrreisi reile. Oleks raske mõnda kohta eelistada — igas kohas olid oma vaatamisväärsused. Reisisime peamiselt lennukiga, aga tegime ka bussidega väiksemaid ekskursioone.

Arnold Pundi, Norrköping: Eesti Päevad olid lihtsalt võimsad. Niiisugust elamust on raske unustada kirjeldada. Väga hea mulje jätsid ka Jõeäär ja Seedriur, mis olid ülimalt hästi sissestatud ja organiseeritud. Peale Eesti Päevi käisin abikaasaga Vancouveris, kust kaasa toin toredaid mälestusi. Külastasime seal eesti tööstusi ja imelimesse ilusalt loodust.

Peapiiskop Konrad Veem, Stockholm: Kõik lootused Eesti Päevade eest said ületatud. Külastasin ka eesti kogudusi Ameerika mandril, ning kohalikele kiriklikele ametistele. Koguduste üle on usin ja elav Ameerikas ja koguduste liikmed võtavad väga intensiivselt osa kiriku tegevusest. Olukord on veidi teistmoodi kui siin Rootsis. Mul oli ka erakordne võimalus sisse õnnistada Peetri kirikut Vancouveris ning talitada õpetaja Andres Tauli koguduse peale sagedamist ja kirikuametile ülemändist.

Astrid Möller, Stockholm: Eesti Päevad jätsid väga hea mulje. Ei oskand arvata, et on võimalik koguda nii palju eestlast ühte kohta korraga. Eriti marss ja Valguspäev jätsid sügava mulje. Tüdurkute Rootsi esindusüksuse juhina maailmalagris, oli mul hea meel, et meie noored olid nii tublid. On jällegi näidatud, et kui noored Rootsis ennast kokku võtavad, siis näitavad nad ennast parimat küljest. Laagri tegevust huvitavalt kujul tootaks ka siin Rootsis kasutada, sest Kolkajärvel osutus see tõõvõrre menukaks.

Siu Broberg, Göteborg: Muljed Eesti Päevadest on ilmselt head. Oli märgata, et palju tööd oli tehtud ettevalmistusteks. Käisin ka laagris, kus oli kõva kord, aga siiski tore, et meil oli igapäine. Terve reisi õnnestus hästi. Ma tahaksin aga peatselt tagasi minna — isegi sinna jätta ka võimalik.

Leida Laas, Stockholm: Kõige rohkem imponeeris mulle ronkajä. Kavasa oli m.h. ka ääretult huvitavaid teatritendusi. Pean imetlema neid aktiivseid Kanada inimesi, kes toime tulid nii mitmekesise programmi ja järele selle suure üritusega. Isiklikult oli mul eriti südamelehedane õpetajate kongress. Oli tore osa võtta konstruktivist koosviibimisest ja jälgida nooremate etteandmeid ja sõnavõtte. Eesti õpetajaskonda on tulemas väga tublid eesti noori. Tegim kaasa ka suure Ameerika-ringseidu. Reis oli fantastiline. Ka reisitselskond oli väga tore. Eriti vana-mad inimesed olid väga tublid ja viisad. Ringreisi parim mulje jäi Chicago Eesti Majast. Eesti Majad on talviselt linnade südameks, aga siin aserib maja-väljapool linna väga ilusad loodused. Meeldivaks elamuseks oli ka Hollywoodis kohata sealset E.V. konsuli Ernst Lauriga ja tema kaudu tutvuda Los Angeles eestlaste tegevusega.

Alar Soosaar, Stockholm: Torontos oli valguspäev minu suurimaks sündmuseks. Noortele oli võibolla Eesti Päevade raames veidi vähe korraldatud, aga noored leidsid tihti ise tegevust ka väljapool ametlikku programmi. Suurtes joontes oli Eesti Päevad küllalt tühja. Käisin ka suurel Ameerika ringseidul, mis mulle väga meeldis. Kõige lõbusam mulje

oli El Pasost, kus bussid olid väga nigelad. Pidime isegi mõnda bussi müües üles tõukama. Raskused ületati aga naerutusega. Muidu oli ringreisi korraldus väga hea.

Margareta Ankarmann, Stockholm, reisibüroost Nyman & Schultz: Ma olin üheks reisujuhiks suurel Ameerika ringreisil. Olen väga paljude gruppidega reisinud, aga eesti seltskond oli üks toredamaid mida ma üldse kohanud. Grupi liikmed hoidisid alati täpselt aegade kinni, olid entusiastlikud, alati rõõmsad ja ei näidanud reisi kunagi nukraid nägusi.

Elmar Pettai, Stockholm: Eesti Päevad täitsid oma ülesande üle lootuste nii programmi kui osavõtu seisukohast. Muljed Eesti Päevadest ei saa eludada mõne üksiku üritusega. Kõik festivalipäevad olid üle kuhjatud igasuguste üritustega, nii et paratamult aega ei jäänud kõiki programmpunkte jälgida, mida oleks soovinud. Siiski kujunesid nädala lõppüritused kõige meeleolurikamaks. Raamatunäitus oli paremini korraldatud kui kasugil mujal varem. Näitus ülesseadmine oli perfektn.

Peale Toronto-nädalat külastasin ka suurloke Kolkajärvel, kus eriti meeldi järele Heino Jõe poolt koostatud Muskoka indiaanlaste ajaloolisest põimikust, et eestlaste saatuse on sarnane indiaanlaste saatusele. Tekkis tahe lähemalt uurida indiaanlaste maad ja osutus ka võimalikuks jälgida üle ühes ürgses indiaanlaste külas. Külastasin ka mitut kunstimuuseumi nii Kanadas kui USA-s.

Susanna Tomson, Sävdenal: Ma ei usu, et minu generatsioonis veel kordub niisugune üritus kui valguspäev. Võibolla kui meie õnnekomel veel vabale kodumale saame, võib vaimustus olla võrreldav. Ka maailmalager oli elamuseks. Kõik oli väga hästi korraldatud, ka toitlustamisse poole. Suurloke polnud kahjuks skaitlik lõke, vaid rohkem "show". Sellegipoolest olid etteandmed huvitavad. Tegevust oli laagris kõigil. Kokkuvõttes väga õnnestunud laager.

Käisin ka väikestel Ameerika ringreisil, mis viis Torontost Montreali, Washingtoni ja New Yorki. Kõige sügavam mulje ringsõidul jäi Washingtonist. Kui tundumatu sõiduri hual käisime, juhtusime nägema ühe Vietnamis langenud sõduri matustalitust. Tseremonia haaras meid kõiki, eriti noori.

Malle Jams, Stockholm: Olin stewardess Lend Lääne Toronto-lennukis nii sinakui ka tagasiõidul. Olen nüüd kuus aastat töötanud stewardessina ja lendaan peamiselt ülemeremade vahet. Maailmast on tööga seoses palju nähtud. Isiklikult meeldib mulle Aafrika ja Jaapan kõige rohkem. Kui mul vähegi aega jääb, katsun ikka mõnede safaririte-kele minna, et jälle lõivisid ja teisi eksotilisi loomi vabas looduses näha. Jaapanisse lähen varsti tagasi, kuna õpin ülikoolis psühholoogiat tõe kõrvalt ja mul on kavatsus osavõtta psühholoogide konverentsist Tokios.

Kero Paldrok, Uppsala: Eesti Päevad oli nii ulatuslikus programm, et kõikidel oli tegevust valdada oma soovi kohaselt. Toronto linna jättis sügava mulje, kuna igal pool oli kuulda eesti keelt, eesti lipud lehvitsid raekoja ees ja isegi mõnedes ärides olid vateaknad dekoreeritud Eesti värvidega tausal. Eesti nädal Torontos oli vägev ja unustamata.

Võtsin ka osa laagrist mis korda läks väga hästi. Imaad olid küll vähe kuumad, aga ka sellest asi. Suurloke oli ommette elamus, kuigi seda lõkkaks küll nimetada ei tohiks, kuna üritus oli täiesti "show" moodi, mikrofonidega ja väike laulu-koor, mis ühislaule eest vedas. Lõke algpärane mõte on, et kõik, kes lõke ümber on kogunenud, spontaanselt ja oma parima oskuse järele lõkkast aktiivselt osa võtavad. Võibolla oli siiski ainuke võimalus just ssov vormis 3 000 pealtvaatajale hu-

vitavat kava esitada. Peale laagrit võtsin osa suurest Ameerika ringseidust, mis oli ääretult huvitav. Meelide jäi võibolla kõige rohkem Grand Canyon ja seiklused El Pasos...

Aivi Periel-Tohver ja Udo Tohver, Stockholm: Muljed Eesti Päevadest on väga head. Ilm oli võibolla liiga kuum, et oleks jaksanud igal pool käia, kus oleks tahtnud. Kassari rahvatantsurühmaga käisime ka Chica-gos, kus meid väga lahkelt vastu võeti. Esinemine Chicagos läks hästi ja tore oli kuulda, et kohalikud Eesti Majas polnud kunagi varem nii palju inimesi koos olnud. Meie endi väike ringreis läks hästi korda, kuigi vähemal viperusi ette tuli. Tagasi Rootsis läheb nüüd kibedaks treenimiseks lahti, et põhjalikult ettevalmistada Kassari Juubelinemise Stockholmis oktoobrikuu lõpul.

INTERVJUEERIS: TARMO SEPP

TV-saade

Algus lk. 1

ral näidatud eestlaste rongikäiku ja raekoja-eist eestlaste massi, suundunud nüüd televisioonikamerad esmakordselt Kanada endisele peaminister J. Diefenbakerile, kelle kõnest oli esitatud pikem lõik, kusjuures samaaegselt näidati lähivõttes Siberi orjalaragrist pääsenud pr. Koppermanni ja noort Helle Viir-laidi.

Vahepeal usutleti mitut Eesti Päevadel viibinud kaasmaalast Austra-liast, Inglismaalt ja Rootsist, samuti katoliku preester Vello Salot, kunstnik E. Timmang jt.

Võimsamateks momentideks peale näisvõimelate ja rahvatantsija te esinemise Valguspäevl kujunesid saate lõppuupsel läikid sellest, kuidas 15 lubat eestlast raekoja kes andsid tütuse Eestile trunks jääda.

Saade Toronto pidupäevadest lõp-pees Eesti hünni helide saatel raekoja väljakul, kus esiplaanil võidi näha üht vanemat eestlastann liigutuspisarat silmist pühkimaks.

Paar hetke pärast seda oli pühendatud eestlaste pealinnale Tallinnale, kus TV-vaatajad nägid Tallinna panoraami, raekoja ja vanalinnale mõningaid hooneid, mille eistamisel kommentaator lausut, et niisugune on eestlaste pealinn kaugel kodumaal.

Kuigi CBC televisioonisaaade ei katnud kõiki UE Päevade üritusi ja kuigi mõningad võitid, eriti laulu-pea ja Valguspäevl valgustustel ühtseist soovid, oli saade meeliligitavalt haarav ja võimas, mida kindlasti jälgisid ka sajad tuhanded kanadalased.

EESTI PÄEVALEHT

Eestriksa Dagbladet

Peatoimetaja Juhana Kokla

Vastutav väljaandja

(ansv. utg.)

Arvi Moor

Toimetus ja talitus:

EESTI MAJAS Stockholm:

Wallingatan 32, 1 tr.

Postiaadress: Box 667

101 29 Stockholm 1

Telefon 21 84 46

Toimetaja Eekilistuna Jüri Aus

Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,

331 02 Eekilistuna, tel. 036/14 77 72

Tellimispõstgiri nr. 15 67 70-0

Kuulutussarvete postgiri 60 59 00-0,

Eesti Päevaleht Forlags AB,

Stockholm

Tellimishinnad:

Aasta kr. 147-

Termin (4 kuud) kr. 58-

Kuu kr. 18-

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT

FORLAGS AB

Trükkija: Eekilistuna-Kurirens

Tryckeri AB Eekilistuna 1972

VENDLUS?

A. Vader, Moskvast saadetud Venemaa-eestlastest okupatsioonipresidenti kodumaa, püüab Rahva Häälse eesti rahvast veenda, kui suure heate Moskva eesti rahvale osutas, kui ta vastu tuli "palvele" okupeeritud maa-ala lõplikuks annekteerimiseks 23 aastat tagasi. Pealkiri on "Vabade rahvaste vendlus — võimas ümberkujundav jõud". Tõepoolest on ven "vennad" eesti rahvast ümber kujundanud: üks kolmandik rahvast on hävine-nud ümberkujunduse likvideerimise ja kütütusaktisoonides. Vend-lus ähvardab uputada "vendade" massiga ütlejäänud osa eesti rahvast, et sellest teha uut, vene keelt kõnelevat "nõukogude rahvust". Võõra okupatsiooni võim eesti rahva üle ei ole olnud kunagi põhjalikum kui praeguses vene kommunistlikus okupatsioonis

Leinateateid

Hartfordis USA-s suri 31. juulil Eva L. Ruhjo, n-n Tsirk sünd. 26. juunil 1921 Põllinnas.

New Yorgis suri 27. juulil Irina Sääsk, sünd. 18. sept. 1895.

Baltimore USA-s suri 24. juulil Jüri Vambola Ots, sünd. 16. jaanuaril 1927 Põ. mus.

Kreml "ei teadnud" Podgornõi ausõnast Egiptuse presidendile

NEW YORK (VES) - Pärast N Vene "nõuandjate" väljaviskamist Egiptusest selgub nüüd üha rohkem teletaguseid üksikasju, kuivõrd pingeline oli kogu aeg Egiptuse-Vene "sõprus". Egiptuse president Sadat kõneles suhete arenguolust päris dramaatilisi üksikasju ühel kinnisel koosolekul. Tema stenografeeritud sõravõtt pääses siiski välja ja on avaldatud ka ameerika ajakirjanduses. Sadat jutustab selles kihevõrd, kuidas venelased aina lubavad, petavad, nõuavad ja ähvardavad, jättes peagu kõik kokkulepped täitmata.

Sadat ütles oma kõnes, et tema valitsusajal on olnud vacvalt päeva, kus tal pole tulnud venelastega tülitseda.

Omast kohast huvitav oli kuidas sündmused hakkasid arenema siis, kui Egiptus esitas palve MIG-23 lennukite saamiseks N Venest. Venelased lubasid lennukid ainult sel tingimusel, kui need jäävad vene lendurite juhtida. See oli aga Egiptuse vastuvõetamatu.

UHEL PÄEVAL saabus Sadati juurde N Vene saadik Vinogradov ja teatas, et president Podgornõi tahab tulla Kairossa niipea kui võimalik. Asjaga olivat väga kiire. (NB: Meenutagem samasuguseid sõnu Eesti esindajatele 1939, kui ootamatult esitati sündepingi). Kui Podgornõi saabus, tõmbas ta taskust lepingu teksti: N Vene-Egiptuse kokkuleppe kohta ja nõudis sellele otsimaid allkirja.

Kui Sadat soovis lepinguga lähemalt tutvuda ja valitsusega nõu pidada, ütles Podgornõi, et Moskva ei saa viivitada. Kui Sadat annab kohe allkirja, ta annab oma ausõna, et nelja päeva pärast esimesed MIG lennukid saabuvad Egiptusesse. Sadat nõustus ja kirjutas alla.

Möödus 4 päeva, 8 päeva, 4 kuud — Moskvast ei tulnud ühtegi lennukit. Lõppeks: Sadat sai loo Moskva külastamiseks. Kui ta sinna jõudis, ei saanud ta üldse näha N Vene "ausõnaga" presidenti. Podgornõi olivat haige, öeldi, ja tegelikult võimuses Brezhnev ütles mitte midagi teadvat presidendi ausõnast.

DRAMAATILINE KOKKUPÖRGE venelastega oli Sadatil 7. juulil. Pärast mitmekordset lubaduste mürdmist relvastuse küsimuses Sadat saatis 13. juunil Brezhnevile pika kirja, nüüdes reas punktides täpselt selgust. Alles 7. juulil saabus vastus, mille tõi Sadatile Vinogradov.

Sadat jutustab: Vinogradov tuli sisse ja andis ühe arrabi keelse kirja, mis pidi olema vastus minu järeleparimisele. Esimene lehekülg kõneles vaid Vene-Egiptuse headest suhetest. Ei sõnagi relvadest. Teine lehekülg süüdistas "reaktsionäärsed meeleolused" Egiptuses, eriti toimetajat Heikalit, ja kolmas lehekülg veelgi üksikasjalikumalt Heikalit. See oligi kõik. Hetkelise valkuse järele Sadat küsis, kus on siis vastus kirjele järeleparimisele. Vinogradov oli vastanud pliinikult, et temale anti Sadatile esitamiseks vaid käesolev kirja. Seepeale Sadat oli dikeeritud Vinogradovile omapoolse kordaluse venelaste väljavõtmiseks, mis peab algama 10 päeva pärast, s.o 17. juulil.

VENELASTE LAHKUMISE kohta hakkab selguma üha rohkem lähemaid teateid, mis näitavad, et see kujunes kaunis pingeliseks. Ühel lennukil Egiptuse sõdurid olid sõitnud tankidega lennukijalgale, et takistada MIG-lennukite ärraviimist. Kui venelased tahtsid maha võtta üht radar-jaama, tekkis egiptlastele nii suur tüli, et palju ei puudunud relvastatud kokkupõrkest.

On teada ka vähemalt ühest käsikõnast venelaste ja egiptlaste vahel. Pärast ajalehe fotomeest oli saanud seda isegi pidistada, kuid nende kaamerad olid puruks peksnud. Viimaste teadeid järele lahub venelaste Egiptusest siiski rohkem kui esialgu arvati ja nimelt 90 prots. seal olnud 15–20 tuhandest mehest. Venelased jätkav küll maha palju relvi, kuid moodsamad relvad, nagu MIG-23 lennukid, tehnilised luure-

vahendid jne nad võtavad kaasa. Üldine meeleolu egiptlaste seas on tugevalt vene-vastane. Sadat sai näit. hiiglaplausi, kui ta 24. juulil partei kongressil ütles: "Egiptus ei muutu üldgi marksistlikuks". Vene "nõuandjad" ja nende naised algasid koheselt hoogsalt sisseostusid tegema. Kui Egiptuses saadi teade venelaste suhtes nii vaenulikuks, et need varsti enam äridesse ei sõndanud minna. Üks egiptlane oli öelnud lääne lehemehlele: "Salme lõppeks jälle lah- ti ühest okupatsioonist".

EGIPTUSE LIIBÜA ÜHINEMI- SEST Egiptus ei näi olevat valustatud, kuigi vastav leping sõlmiti. Sadatile ei näi meeldivat liibülaste liigne sõjakus. Kui Egiptus nõuab ainult Israeli poolt okupeeritud alade tagasandmist, siis Liibüa nõuab Israeli hävitamist. Egiptus tahab ka Süüriat liitu tõmmata, kuid Liibüa on selle vastu, kuna Süürias eksisteerib kompartei ja kaks ministrit on kommunistid.

Praegu käivad Egiptuse ja Liibüa vahel läbirääkimised kultuurilise ja majandusliku koostöö saavutamiseks. Liibüa tahab ka koheselt ühist välispoliitikat ühise välisministri juhtimisel, kuid Egiptus on sellele vastu. Liibüa oma 1,8 milj elanikuga on liiga mahajäänud maa ja Egiptus, kus elanikke on 33 milj leib, ei liitumise teostamisel ta peaks jääma juhtivaks liitlaseks. VOX

Miks Indo-Hiina poolitamiskatse EBAÕNNESTUS

WASHINGTON — Ühendriikide sõjaväline ekspert lennukite kolonel William C. Moore konstateerib, et Põhja-Vietnami suurt ofensiivi lõunasse võib lügeda ebaõnnestunaks. Kommunistid on saavutanud mõningal määral taktikalist edu, kuid suuremate eesmärkide saavutamise katse on purunenud Lõuna-Vietnami sõjavõidude kangekaelse vastupanu tulemusena. Am Loc'i ja Kontumi linnade juures ning Saigoni jõudude vastufensiivi tulemusena Quang Tri provintsis.

Kol. William C. Moore kinnitab, et Põhja-Vietnami kommunistliku partei ja sõjaväe juhid on pikema aja kestel haadunud plane, kuid nendel rannadama üha halvenevat strateegilist positsiooni ja häirida Lõuna-Vietnami edukalt arenevat nn. vietnamiseerimise programmi.

Lisaks sellele oli neil vaja okupeerida suuremaid maa-alsid Lõuna-Vietnamist, et anda suuremat kaalu oma nõudmistele Lõuna-Vietnami koalitsioonivallitsuse moodustamiseks.

Praegu on raske väita, millised olid Põhja-Vietnami juhtkonna kavatsused ofensiivi alustamisel, kuid tõenäoliselt olid need plaanid kaugeleulatuvad ja ei leppinud mitte ainult Quang Tri provintsi ja Hue linna vallutamiseks. Samal ajal loogiga põhjast pidid suuremad jõud vallutama Kontumi ja Pleiku linnad Lõuna-Vietnami keskosas ning lõikama Lõuna-Vietnami kuni mereni keskel pooleks.

Lõuna-Vietnami jõudude sidumiseks suunati üks tugev rünnak küll pealinnale Saigoniile ning alla keeriti strateegiliselt tähtsaid punkte Mekongi jõe ääres.

Ühendriikide ekspert nendib, et Põhja-Vietnami ülemjuhataja kindral Giap'i strateegiline plaan oli põhiliselt hästi kavandatud, kuid see ei kuukundud välja. Kindral Giap'i tuge-

Arlanda lennuväljal suurel tagasijõudmisel suurelt kogunenult. Oma pakkide juures ootavad Stockholmist bussil näitlejatar Lensi Römmer ja ühe lennuki reisirühm Sven "Tilla" Hansson abikaasaga (EPL-foto Tarmo Sepp).

● Toronto baptisti kogudus võitis osa Eesti Päevadest terve rea jumalateenistustega, kus külalised oli kogu maailmast. Baptisti kirikus kõnelesid kirjanik Evald Mänd (Ain Kalmus) USA-st, pastor A. Valm Rootsi ja koguduse oma pastor Kaljo Raid. Solistidena esinesid Manja Duesberg ja Valdeko Kangro USA-st ning Kaljo Raid. Laulsid koorid P. Kaupsi, P. Piili ja A. Hanslepa juhatusel.

Masshukkamised Vietnami punase invasiooni laines

SAIGON — Saigoniisse on saabuud üksikasjalised andmed kommunistide võetud ja massihukade kohta kevadise ofensiivi ajal vallutatud Lõuna-Vietnami maa-ala-del. Nagu saadud informatsioonist nähtub, töövad kommunistid oma vanade tuntud põhimõtete alusel, tappes armuult maha kõik inimesed, kes nende diktatuurirežiimi ei poolda.

Nende külade elanikud, keda Lõuna-Vietnami sõjaväel on õnnestunud oma vastuofensiiviga vabastada, annavad üksikasjalisi andmeid kommunistide mõrvade, küüditamiste ja sunnibõlaagrite kohta.

Põhja-Vietnami kommunistide hävitussalgad on eriti intensiivselt tegeusenud ja tsiviilelanikkonda terroriseerinud põhja pool Saigoni asuvas Binh Longi provintsis, samuti Vietnami keskosas Binh Dinh'i provintsis.

Binh Dinh'i provintsis rakendasid kommunistid pärast provintsi okupeerimist tegevusse nõndanimitatud "rahvakohtud", millele ette viidi kõik Saigoni valitsuse teenistuses olnud riigiametnikud ja politseinikud ja politseinikud, kes tunnustati "rahvavaenlasteks" ja hukati.

Tunnistajale seletuste kohaselt saadeti kohtuotsused kiirelt täide. Surmamõistetud viidi lähedal asuvasse liivadüüdisse, kus neil lasti endile haud valmis kaevata ning seejärele toimus mahalaskmine.

Bong Songi külas mõrvasid Viet Kongi terroristid ühe politseiniku, lõikasis ta pea maha ning riputasid hukatu laiba politseihoonde ette postil külge.

President Nixon oma sõnavõtus 27. juulil nentis, et kommunistide viimase invasiooni tulemusena on 15.000 tsiviilistikut saanud surma ja 30.000 haavata. Ligemale 860.000 inimest on jäänud peavarjuta. President Nixon kritiseeris oma sõnavõtus ka neid, kes suhtuvad Vietnami sõja probleemides kahepalgeline standardiga, mõistes hukka Ühendriikide ja Lõuna-Vietnami sõjalisel operatsioonid ja ülistades Põhja-Vietnami sõdureid üing kassa tundes nende kaotustele.

Inglismaa Leidis oli Põhjamerest

Põhjameres, umbes 150 km kirdepool Shetlandi saari on Shelt ja Esso õilkompaniid leidnud õli. Brent-nimeline piirkond kuulub Inglismaale ja õlieksperdid loodavad, et juba 1975 õnnestub säält välja pumbata 15 miljonit tonni aastas ehk umbes 13 protsenti kogu Inglismaa õlivajadusest.

Brenti peetakse praegu suurimaks "õiliväljaks" Põhjameres, isegi suuremaks kui Norra Ekofisk. Õilkompaniide eksperdid loodavad, et hiljemalt 1990 toodab Brent kõik õli, mida Inglismaa üldse vajab. Muudugi aga maksab väljaehitamine suuri summasid, vähemalt 300 miljonit naela. Kaalutakse pihelinede ehitamist Shetlandi saartele, kus siis paikneks ka suurem õli väljaveo sadam. Arvestuste kohaselt sisaldavad põhjameres õiliväljad kuni 5000 miljonit vaati toorõli. Seda on muudugi vähe kui võrdluseks võtta Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida õiliväljad, mis sisaldavad 350.000 miljonit vaati. Teisest küljest aga nendivad inglased, et omaenda õli on parem kui alaline närvipinge Aafrika ja Lähis-Ida produktidega. Eriti perioodidel, kus poliitilised kriidid ähvardavad õilkranae "kinni kruvida". Peale selle tõusevad selased hinnad ka pidevalt. (EPL/JA)

● Rootsis viibis ja külastas "Kungla" ja "Ojamaa" eesti suvekodusid Peeter Belinfante Rotterdamist Hollandist.

RICHARD KOOLMEISTER

Suur on efeslaste Artemis

Ligi kakssada tundi kisendas rahvahulk Efesose teatrivaljakul: "Suur on efeslaste Artemis." Viimaks linnakirjutaja vaigistas rahva ning ütles: "Efesose mehed, kas on ühtki inimest, kes ei teaks, et efeslaste linn on suure Artemise ja tema taevast mahalangenud kuju hoidja?"

See on sündmus piiblist, mis turistidele meele tuleb, kui nad Efesoses viibides on jõudnud teatrivaljakule. Kuigi see rooma-kreeka stiilis ehitatud teater pakub palju huvitavat ja vaatamisväärsust, jääb see siiski hõbepepp Demeetriose poolt organiseeritud demonstratsioonile varju. Demonstratsioon kui niisugune huvitab meid vähem kui linnakirjutaja rahustavas küsimuses esitatud mõtted.

Arheoloogilised väljakaevamised, Artemise kujude ja müntide leid ning kirjalikud allikad võimaldavad meile nüüd paremat arusaamist Efesose linnakirjutaja sõnadest, kui seda mõisteti varemalt aegadel.

"Taevast mahalangenud kuju" on vaevalt paljud, kes küsimusega on tegeleud. Ühede arvates oli Artemise (vana-kreeka kuu, jahi ja neitsilikuse jumalanna) esialgselt kujuks puupakk, mis Zeusi kingitusena taevast oli langenud maapeale. Jumalanna atribuutiks oli mesilane ja teda ennast kutsuti mesilaste kuningannaks.

Tema tempel sümboliseeris mesi-puud, preestrid leski (s.t. isamees) ja peestriinad töömehesid. See ebatavaline kultus arenes ja levis Türgi Aasia-osas, Anatoolias, kus nähti mesilase jumaliku ettenägelikkuse ilmutust.

Kuigi mesilasi juba varakult ühendati Artemise austamisega, arvatakse siiski, et mesilaste kujutised tema kujus on pärit rooma ajast.

Teised jälle arvavad, et "taevast maha langenud kuju" oli meteoriid, mida hoiati Artemise templis. On ju teada, et Väike-Aasia jumalanna Magna Mater (suur ema) või Kybele, oli esialgselt meteorikivi, mis asus Pessinus linnas. Teise puuina (Kartaago) sõja puhul töid roomlaste a. 204 e. Kr. selle meteoriid Rooma.

Hiljem on antud taevast mahalangenud kivile, kui kõigi elu emale, inimese kuuju. Aga niikuulgi kui see Artemise kuuju sai kristlikus maailmas teatavaks, oli see sündsuse tundide haavav ja äärmist meelepaha tekitav kuuju. Nüüd oli pahameel tingitud Artemise kuju ikonograafilisest tõlgendusest, mida tänapäeval peetakse aksiliks.

Vaadeldes Artemise kuju Vatikaani muuseumis ja püskakaevana kasutatavat kuuju Tivolis (Villa d'Este) mõjuvad need maitsetuna ja viimane eriti vulgaarsena ning emale-tõukavana. Kuna need kuju on inimesti tehtud ühe vana mündi või ka kuuju järgi, siis on nendega jäädvustatud teatud tõlgendus, mis on võõras kreeka mõtlemisviisile ja ilu-mõistele.

Sellest tingituna on siis ka olnud Artemise kujule orientaalset päritolu. Artemise kujude leid Efesoses on kulunud esile senistes tõekspidamistes suuri muutusi.

Homeroose hümnis ülistatakse Artemist kui Apolloni õde, kes on valaline, tunneb rõõmu jahipidamisest, kes oma hõbuseid sunnib Mileetose kõrgetesse kõrgkistesse, ruttab kuldseil vankril Smürna ja Klarose viinapuriikkale maale, kus teda Apollon ootab hõbedase vibuga, kuna Artemis on osav vibukütt.

On hulk teisigi jutusi Artemi-

sest millegi edasilandmine siinkohal pole võimalik. Aga neil kõigil müütidel on ühiseks iseloomustavaks jooneks side loodusega, mis on ka jäädvustatud Efesose Artemise kujudes.

Esialgne Artemise kuuju oli arvatakse valmistatud eebenipuust. Tema alakeha kuni pihani oli dekoreeritud loomade kujutistega nagu lõvid, sfinksid, mesilased, jäärud, hirved, vähid, härjad ja greifid (anttiikaja mütooloogias esinev loom koka peaga, tiibadega ja lõvi kehaga).

Käes hoidis ta kahte kullast keppi. Artemise kultusepildid, mis esinevad antiiksetel vääriskividel ja müntidel, kujutavad paljude rindadega (?) kuid kaetud alakhega naist. Tema peast väljuvad loomad ja tema kõrval on metskiised. Tema õlgadel on skorpionid ja nende üle päike ja kuu. Käes hoiab ta viljapäid.

Artemise kuuju ikonograafia uurimisel on viimasel ajal esitatud uusi seisukohti ning on rõhutatud nornamendi teooriat. Ioonia kyma, mis on ovaalne muna – või keelekujuline ornament, esineb friisidel, kapiteelidel, sammaste ja müüri baasidel, on leidnud ka kasutamist Artemise kaunistamiseks, lisaks pead ja keha kaunistavate loomade motiividele. See muuarnamendi teooria loob parema ja kindlasti ka õigema pildi Efesose Artemisest.

Mitmed Artemise kuju Efesoses ja Ismiiris ning säilinud mündid, tulevad meele Mäkeene kultuuri tõlvitend flanteeritud jumalannasid. Huvitav on neid võrrelda, vaadelda ning mõelda, kuidas keskajal kristlikud väljendid ja piiskopid kasutasid sama motiivi oma pitsitite ja troonide kaunistamisel. Motiiv esineb ka Eestis.

Märkimisväärne on, et hõbepepp Demetrius ja tema abilisest tegid kõnesoleval juhul väikseid hõbedast Artemise templeid, mitte aga Demeetriose kuju. Jutustatakse suurest kasutoovast tõstusest, seega teatud mõttes massoodangust. Imelikul kombel pole neil senini väljakaevamistest leitud, küll aga vastavaid münte.

Taoliste suveniiride valmistamine on mõistetav. Oli juba antiikajal Efesose Artemise tempel maailma seitsmes ime. Palverändurid, kaupmehed, sõjaväelased, kuningad ja lihtsad su-relikud külastasid pidevalt linn ja viisid sealt ka mälestuseseimeld kaasa. Nii oli Efesose kunstnikel ja teistest kunstisestist ja kutseta inimeskaupmeestel palju tööd, kõnelemata test.

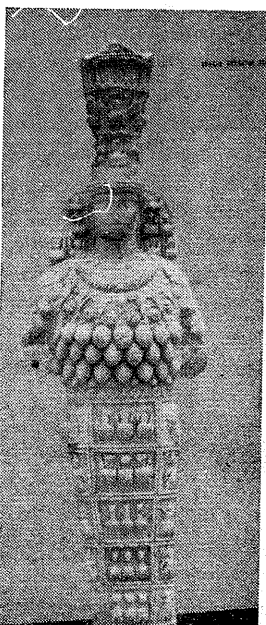
Artemise tempel oli suur (125 x 66 m) ja võimas. Templi oli 128 marmorsammat, 19 m kõrged ja paigutatud kahte ritta. Templi sisemus oli kaunistatud kullast, hõbedast ja elevantlõust skulptuuridega. Üksed olid valmistatud küpressist ja lagi Liibanoni seestist.

Ei puudunud ka keskütle, mille ehitajaks oli kunstnik Theodoros Samose saarelt. Korduvalt on tempel maaväriseist ja sõdade tõttu hävinud. Surematu nime taotlemisel süütas a. 356 e. Kr. Herostiratos tempeli põlema, õel, mil sündis Aleksander Suur.

Kuulsad on ka templi ehitajad ja kaunistajad nagu Praxiteles, Chero-kraates, Apelles ja Skopas, kõnele-mata neist, kes kandsid (Kroisos) või keda ei lastud kanda (Aleksander Suur) templi ehitamise kulusid.

Pauluse ajal oli Artemise tempel Aasia kindlaim ja kuulsaim pank. Sinna kuhjusid eraisikute, vabalinnade ja kuningate rahad. Kuigi linn vallutati ja riisiti korduvalt, ei puutunud keegi templi varasid. Filosoof Dion (40–120 p. Kr.) kinnitab, et ka kõige suuremas rahapuuduses poleks kellelgi mõttesse tulnud templi raha kasutada, ennemini ta oleks võtnud jumalanna Artemise etheid omale.

Filosoofi arvates olid mõlemad nähtud võimatud. Aga maailmas ei ole midagi võimatut. Paar sammast Konstantinopolis Püha Sofia kirikus, mõned Artemise kuju maailma

Efesose Artemis (Foto R. Koolmeister).

muuseumites, üksikud kivid ja reljeefid Londonis, Ikviklind Efesoses, mõned mündid, ja see on peaaegu kõik, mis on järgi jäänud efeslaste suurest Artemisest ja tema templist.

Mida tõendaksid ARHIIVID?

Aastapäevad tagasi tehti ajalehes Kodumaa kahel korral katset lühemaid osi allakirjutana poleemiistest sõnavõttudest tsiteerides kompromiteerida eesti rahvuslikku ajaloosüst-lust. Tsiteerijale õnnetsuseks oli aga osutunud vajalikeks need tsitaate veidi "ümber teha", nii et need seda tõendaksid, mida vajalikeks peeti. Niisugusel menetlusele tähelepanu juhtimine moodustas muidugi igatüüpe arusaadava tõendi kommunis-tide ajalooõltsimise meetodist, mis Tallinnas vaevalt sai olla meeldivaks tähelepanekuks. Kuna aga propagan-da on selleks õhuks, millest kommuni-sm elab, siis ei võidud loomulikult sellist sissekukkumist alla neelata, vaid tuli asja juurde tagasi tulla niipea kui võis loota, et lugejad eelne-vud vahejuhtumi on jõudnud unu-stada. Ja nii ilmuski ajaleht Kodu-maa k.a. 12. juuli numbris pikema sõnavõtu raames arvamiselvaidus mites ettevaatuse mõttes enam ei tsi-teerita midagi, vaid ainult meenuta-takse mind olevat teatavaks teinud, "et kui hakatakse toimunud kirjel-dama arhiivmaterjalide alusel, siis olgu need kuitahes autentised, tuleks tööst ikkagi välja ainult "nõukogu-de ajalootes". Ilmneb, et eksilajaloos ei saa enam kasutada ka lää-nes väljaantud ajaloodokumente, sest needki pidavat ilmselt kokku lan-gema kodumaal avaldatud arhiiv-materjalidega."

Niipalju siis ajalehest Kodumaa. Kui peaks olema õige seal esitatud väide, et ma midagi sellist olen kir-jutanud, siis oleks ülimalt huvitav teada kus? Minu teada ei ole seni läänemaailmas avaldatud arhiivma-terjalid sees ühenduses üldse kõne all olnud ega ole ka ilma pikemata aru-saadav kuidas vanade Eesti Vaba-riigi arhiivide alusel kirjutatud uuri-

muusest võiks tulla "nõukogude aja-lootes". Kui asi oleks nii, siis ei tõ-hiks ju Tallinna aspektilt vaadatuna muret olla midagi. Küll jääb aga sel juhul arusaamatuks miks E.V. arhiivid jätkuvalt on avalikkusele sü-lletud ning miks need kohe peale Eesti okupeerimist NKVD poolt üle võeti, olles nüüd tõenäoliselt KGB valduses. Hoopis isegi on muidugi, et KGB poolt vabaks antud materja-lide "uurimise" ainult nõukogude ajalootes välja võib tulla. See ju kogu selle salapärase ja mani-puleerimise eesmärgiks ongi. Niisugusel ajalookirjutamisel pole aga kahjuks rohkem väärtust kui on mõ-ne nurgadokumendi seaduse seleta-misel, kes sellest välja loeb ainult endale kasulikke asjaolusid ning kõik endi kahjuks rääkivad sätteid tähe-lepanemata jätab. Sellised ju need ajalehes Kodumaa, selle FK (Faktid ja kommentaarid) nimelises liias ning mõnede vabas maailmas elava-te kaasaajooksikute kirjutis esita-tud "uurimise" tulemused ju ongi.

E. Uustalu

Külasti kaugel

Pärast ülemaailmse Eesti Päevade lõppu on osa kaugel-d ootajaid oma reistele seadnud älv Rootsi.

Nii külastasid Stockholmi Karl ja Melita Alt Newcastle'ist Austraalias ning noor keemik Ilmar Sein Mel-bourne'ist. USA-st külatavad "Skandinaaviat Washingtonis elunevad En-del ja Reet Kaseoru.

RIIN RIVANOOLI veste SUUREL MARSIL

Vihmasadu ei ole kunagi nii jube tundunud, kui siis, kui end varahommikul rongkäiku mine-kuks valmis seadistime.

"Sa vägede valitsus küll, no nüüd tõesti läheb kõigi lõrril" halisemin kuis ja kõik mu nais-pere ka mooris järele.

Aadam aga oli kaljukindel: "Pange endid tippen-toppen val-mis! Hädaldamist ei ole! Võite surmkindlad olla, et marssimis-ajaks on vihm üle. Seda on en-negi juhtunud – Taevataat on eestlaste poolepeel!"

Oligi. Muidugi, rabistas vihma veel parkigi jõudes ja iga tilk krii-mustas kui villiga südameklape, aga kui tuul sini-must-valge lippudemere lehvima löi, viis ta vihmagi.

Me seadisime endid ritta. "Kukekaupa ja rahvarõivad rivi äärtele!" Me õiendasime ja ja-gasime, kuni märkasime kooi-laste rahvarõivaid ja hundude-hellakeste vormiirides ridu. Ja teate, neid eesti lippude all nä-hes pani Margarita liigutusest nutma ja meie kõik teised ka parginal järele.

Vaata, mina jälle ei olnud üle-lidude nutmise peale välja tul-nud ega olnud mul taskurätikut-ki. Aga meie olime siis kõik ük-suste vastu nii head ja helled ja nõnda sain ma ühelt, kes se-dasi veidi vähem vestistas, pool tema pabertaskurättidest kingi-tuseks ja võisin oma hingel va-balt pisarate kaudu lasta välja voolata.

Meie taga marssis Karukeste pere, ema, isa ja poisid-tüdrukud rere, valgepõised kui ohakatu-tid. "Vasak, parem, vasak, pa-

remi!" kamandas Karukeste papa ja poisid pidasid sammu või vi-sakid vahepeal sedasi ülejale, kui muidu järele ei jõudnud. Jälle võitis sädeme alt soojaks.

Orkester mängis ja lüüd lehvi-sid ja tänaväärtil seisis neid, kelle koht oleks olnud marsi-jaite hulgas. Üllatus, eks ole! Üks juhtivaim poliitlik USA-poolelt, akadeemiliselt sõpru, meie kunsti-ja kultuurirahvast vaatas tee-veertel nägema umbes nii, et: "No mis komiteit ja missu te teete, sedasi mõdda hõbusesteed ja muudkui tambite?"

Aga rohkem oli meid marsi-mas kui tänavaväärse.

"Vaata, kui pikk meie rivi veel siis oleks olnud, kui kõik olek-sid tulnud", unistas Adam hil-jem, ega raatsinud oma kulunud värvimütsigi enam peast võtta.

Mina olen muidu küll hakkaja naisterahvas, aga vahest lähen segadusse. Suures vaimeususes se-litasin raekojaplatstil ühele vöhi-võbrale kõrvalseisjale Diefenba-keri kõne ilu, kuni see lõpuks sõnas, et "sorry, ei ole ma eest-lane ega oska eestlastele keelt ka mitte". Nojah, eks neid ol-nud seal teistgi. Vaatasin talle sügavas kaastundes otsa ja mõt-lesin:

"Ei noh, ega kõiki inimesi maailmas pole õnnistatud selle-ga, et oled eestlane või miljo-när, aga eks leidu kõiksuguseid, ka vähemaid ja viletsamaid ven-di. Ega seda nelle pahaks saa panna!"

Kui siis kõik see marssimise vaimeus ja ilu oli läbi elatud, muljeid vahetatud, ennast ja oma peret, külasti ja võbrad kiide-

tud, hakkasin ma pärast omaette nii üleüldist arupdamist pidama.

Pidustuste esimene nädalat kok-ku võttes olen reaviltsilist statisti-kat telnud ja järgmistele tulemus-ten jõudnud: Iga Toronto eesti kodu perenaine kaotas nädala jõooksul keskmiselt 48 tundi une-aega, mida tuli võtta piievastele lisaks toiduvaritamiseks, riista-pesemiseks, asemetegemiseks, kadunud asjade leidmiseks ja kü-laliste lõbustamiseks. 28 prots eesti meestel oli käsi korgitõm-bamise tagajärjel õlast välja vää-natud, 37 prots oli saanud suu-rest vatrimisest ja poliitika te-gemisest villi keele otsa ja 75 prots olid jalavigastused uute konnasilmade või villis varvaste näol, mis saadud suurest sabas-seismisest ja muidu ürgimisest.

42 prots mehi oli oma naistele suures segaduses kõva häälega peale pööratunud ja 87,6 prots naisi jättis oma meestele paha sõna ainult sellepärast ütlema, et külastas pealt külastas. Aga pole viga – saab öeldud pärast ja kõvemini, kui külastasid läi-nud on!

Lastes osas selgus kurb tõde, et suur osa eesti jütse – eriti poeglapsi – oli pidulikult nädalal ilma põhjuseta pataka pehme-ma koha peale või juustest tu-tistada saanud, et nad sõna ei kuulanud, viisakud ei olnud või muidu jalus tõlkesid. Täpse protsendi leidmine ei õnnestu-nud, kuna suur osa kannatanuist selle tagajärjel veelgi nutujoru asjaid ja vastamist tõrjutasid.

Mis aga muidu pidutemisse puutub, siis tihnan ma selles as-jas veelgi sõna võtta ja teie vai-mu oma tarkusega valgustada.

SIIT JA SEALT

● USA osariikide sissetulekud olid juunikuus lõppenud majapidamises aastal esmakordselt viimase 10 aasta kestes väiksemad kui vältajame-kud. Tulusid oli aastas 97200 mil-jonit dollarit ja kulusid 98200 mil-jonit, nii et osariigid tõstasid 1960 miljonilise puudujäägiga.

Kirikukongress: EELK vajab värsket verd vaimulikkonnas

TORONT O (VE) — Kasutamaks Ülemaailmse Eesti Päevade seoses toimunud Torontosse kogunemist, korraldati EELK koguduste nüpidamine Peetri kirikus, millest 42 vaimulikku, koguduste esindajaid ja vabakultuuri osa võtsid, nende hulgas peapiiskop K. Veem, konsistooriumi assessor dr. J. Tauli, konsistooriumi abipresident G. Redi, kõik üheksa luteri pastori Kanadas ja õpetajad Saksamaalt ja Ühendriikidest. Nüpidamise lõpul toimus ühine armulaualatitus peapiiskop K. Veemi ja õp. B. Ederma poolt.

Esimese ettekande pidas peapiiskop K. Veem teemal, "Millist teed oleme valmis edasi minema?" Küsimusele, mida tahame, ta märkis valveteleku vajadust, et generatsiooni vahetus ei katkestaks eesti kiriku elu. Kuna õpetajad on enamuses vanemad, siis vajatakse uusi noori õpetajaid.

Pagulaasirikid tahab südameühendust pida kodumaaga ja olla solidaarne sealse võitleva kirikuga.

Puudutades praegust kiriku plunkorda ta leidis, et meie kogudusile on ajajooksul kujunenud oma kindel liikmeskond, mis hõlmab kuni 30 prots. eestlaskonnast. (Kanadas on see siiski kuni 80 prots.), sellega ülejäänud osa on eesti kogudustele misjonärlajaks. On tekkinud liikmeskirik, aga mitte rahvakirik, millega on johtunud rahvast eemaldumine. (Kanadas teenivad õpetajad kõiki kaasa, maanlast, kas nad on koguduse liikmed või mitte). Ta viitis, et Kodu-Eestis elab rahvakirik siiski edasi, püütakse pagemise, küüditamise ja surma läbi tekkinud tühimiku täita konsistooriumi juures ettevalmistust saanud noorte ja vanemate õpetajatega. On üleschitatud sõjas hävinud kirikuid. EELK on alus eesti kirikuist, mis kuulub kirikute maailmalist, tänu peapiiskop J. Köpu ettenägelikkusele. Mida kirik pakub? Ta nimetas siin laste kristlikku kasvatamist, noorsoo õpetamist, inimeste hingede hoidmist, evangeelse usu ja kristliku osaduse, Jumala Sõna ja sakramendi pakkumist.

Täidetakse ametialistusi, antakse välja vaimulikke kirjanuid ja sellesuures kõik jumalateenistused tuginevad kodumaa maksnud agendile, millest üsnuurikk on ilmunud ka paguluses.

Eesti kirikute ukseid on avatud kõigile. Viimasena käsitles ta küsimust kuivõrd on veel võimalusi nimetatud soovide täitmiseks. Ta leidis, et meie kogudused on elavad mitmel on oma kirikud ja kinnisvabad, veel on õpetajaid, ka noorte juurdekasvatus on loodud stipendiume. Kuid me vajame püsivat elevust, et me oma tööga ei väsiks.

Teisena konsistooriumi abipresident G. Redi andis statistilisi andmeid praeguse olukorra kohta. Paguluses on 65 kogudust 66 õpetajaga, kellest ka 40 töötavad eesti kirikus. Eriti Ühendriikides on olukord aga murettekitav, kuna noored teoloogid siirduvad ameerika kogudustesse. Õpetajate keskmine vanus ületab 60, kuid nende kõrval on olemas töökaader üle 1000 nõukogulikkudega ja kuni 500 pühapäevakooli õpetajaga. Kahjuks aga on õpetajad sageli ülekoormatud just ülesannetega, mis pole otseselt seotud vaimuliku tööga.

Kolmandana EELK assessor dr. Tauli pidas loengu "Kirik ja selle ühendamine püüded tänapäeval". Ta andis ajaloolise ülevaate kirikuloost, märkides, et kristlik kirik on rajatud Peetruse usule, mitte ta isikule.

Sellele lisaks ta vaatles lähemalt pärast II maailmasõda tehtud püüdlusi kirikute lähendamiseks kiriku maailmalidu kaudu, mille tööst ka eestlased on osa võtnud.

Järgnesid aranded ja ülevaated kohtadele praosti k.t. K. Raudsepp andis ülevaate Kanada praostkonnast, abipraosti k.t. O. Puhm Peetri kogudusest, õp. A. Kivisk Hamiltoni, õp. H. Piir Vancouveri, õp. A. Tauli Toronto Esimese, õp. O. Gnadenitche Toronto Kolmanda, õp. A. Raudur Toronto Jakobit ja õp. T. Nõmmik Põhja Ontario koguduse elust. Tervitusi tõi õp. E. Kägi Saksamaalt ja andis ülevaate ka sealsest tegevusest.

Pärast ettekandeid toimuva diskussiooni osas, puudutas konsistooriumi abipresident G. Redi organisatsioonil küsimust, seoses Kanada praostkonna sidemepidaja tähtsust. Otsustati eeloleval sügisel kokkukutsuda Kanada praostkonna sinod pastore ja koguduste saadikutega, et rakendada peapiiskop J. Köpu 25. okt. 1972.a. tehtud praostkonna asutamise otsust. Praostkond on küll ammu loodud, aga seda pole seni saadud rakendada.

Häid sõnu Rootsi solistidele ja heliloojatele

NEW YORK (EPL) — USA-estlaste häälekandja Vaba Eesti Sõna oma muusikaarvustuses avaldab ääri tunnustust Rootsi ülemaailmsele kokkutulekule saanud solistidele ja esitajatele heliloojatele Rootsis.

Heliloojate õhtust kirjutatakse m.h.:

— Viuldaja A. Pisuke (Rootsi) mängis E. Tubina soolosoonaadi ja teiseks sama helilooja Prelüüdi, mida saatis klaveril (samuti Rootsis) Harri Kiisk. Kuulajaskonna meeled olid juba "soojaks märgitud" ja Aplaus oli kesteve. Sama helilooja Velkari laulud (K. Lepiku sõnad) Miks kummin kella alati, Ma vaatasin su tiibade kähinas ja Kõrgel ja kitsal aknal — esitas noor, talendrikas sopran Lehti Aug. (Rootsi). E. Tubina kom eesti rahvatantsu — Vana valss, Kanneldaja ja Külakarjase sarvelugu pidi esitama viiulil Carmen Prii-Romanenko. Kuna ta aga oli jalgaga vigastanud ja sel päeval esineda ei saanud, asendas teda A. Pisuke (klaveril H. Kiisk). Aplaus oli tormiline ja nii helilooja kui viuldaja näitasid, kui sügavasti suudavad nad kõnelda rahva hinge.

Lembit Avesoni loodud laulud Juba lõhnavad teed (K. Lepiku sõnad) ja kaks esiettekandes laulu — Madal kanarikk ja Kes see kõrguse otsas (B. Kangro sõnad) esitas taas sopran Lehti Aug. intinime ja võrratu klaverisatja oli jälle H. Kiisk.

— Üheks haaravamaks kontsertõhtu osaks oli bass Valdek Jüriso (Rootsi) esinemine. Ta laulis Harri Olti loomingust nn. Viis shilling-trükk (K. Lepiku sõnadele (Lepiku viislaulud): Minul on karvased säärred, Tõpelsõbra: matus, Lõõtsapilli lood, Rõbala kaupmees ja Kuradi surm.

Tavalise klaverisaate asemel on H. Olt loonud neile lauludele suurtrummil saate, mida mängis Toronto ülikooli muusikaprofessor (nimi jäi arusaamatuks). Olgu mainitud, et suurtrumm on alus, mis nii oivaliselt sobib nende laulude saateks V. Jüriso toreda ettekande kõrval. On aru-

saadav, et esinejad said marulise aplausi.

— Kakast oli eksikombel välja jäänud Jutta aaria Ev. Aava ooperist Vikarised. Selle laulis nüüd nagu üllatuspalana sopran Lehti Aug, diskreetne klaverisaade oli Harri Kiisk. Jutta aaria esitamiseks võitis laulja tärp lõplikult publiku südame. Aplaus oli ei-lõppeda-tahtev. H. Olti Lacerimosa, J. Aaviku Abummehe, E. Oja Magasiitile tantsu ja lõpuks E. Tubina võrratu Sikusarve lood mängis viiulil A. Pisuke, klaverisaade Harri Kiisk.

Eelmise kontserdi kavast tuli korandamisel Harri Olti Viis shilling-trükk (K. Lepiku sõnadele bass V. Jüriso poolt suure trummi saatel, samuti U. Kasemetsa poeetiline süit, milles nüüd ka Jutta Carmen Prii-Romanenko kaasa mängis.

Vene lennud 6. laevastiku kohl lakkasid

Välisdiplomaadid märgivad, et pärast venelaste väljarändu Egiptusest on järsku lakanud ka N. Liidu luurelennud USA Vahemere laevastiku kohal.

Oeldakse, et see tõestab kõige paremini kuivõrd äkki muutus koos sõjaline olukord selles piirkonnas. N. Liidul on praegu veel kasutada Süüria lennuväljad, kuid nähtavasti ei ole Soviet veel jõudnud oma luurelennu ümber organiseerida. Süüria liinid ei saada vene tehnikult välja, kuid teistsel ei ole ka nende teenistuspõlvikuid pikendatud. Seega oleks tegemist n. "elegantsena väljasaatmisega", mis tabaks umbes 2500 Süüria tegevast vene eksperti. (EPL/JA)

Eesti Päevade maleturniirilt.

EP kergejõustikust

TORONTO (EPL) — Ülemaailmse spordivõistluste kergejõustiku "osakonnas" oli palju vanusklasse, millest toime ära võistlusklassi, s.a. täiskasvanute tulemused:

MEHED

100 m — 1. T. Saar 11,6; 2. J. Daniel 11,9; 3. M. Hess 11,9, 200 m — 1. T. Saar 23,9; 2. J. Reichman 25,1; 3. J. Daniel 25,1. 400 m — 1. T. Leps 52,6; 2. U. Kuhl 54,8; 3. J. Reichman 57,7. 1.500 m — 1. P. Tiidus 5,01; 2. P. Saar 5,05; 3. M. Paas 5,46, 5.000 m — 1. V. Mustel 19,41; 2. U. Kuhl 21,17; 10 m tõkkes — 1. L. Nieldander 16,7; 2. M. Hess 18,2. Kaugushüpe — 1. M. Hess 5,70; 2. H. Karmon 5,55; 3. M. Haus 5,45. Kõrgushüpe — 1. M. Haus 1,70; 2. O. Pilmann 1,70; 3. L. Nieldander 1,70. Teivashüpe — 1. M. Haus 4,31; 2. A. Hess 3,10. Kuulitõuge — 1. M. Kiin 12,12; 2. M. Uustal 11,66; 3. J. Lents 11,36. Kettaheide — 1. M. Mustal 31,33; 2. M. Kiin 30,70; 3. L. Ormiste 27,95. Odavise — 1. R. Saar 46,61; 2. H. Karmon 42,06; 3. R. Henriksen 41,35.

NAISED

100 m — 1. K. Sumbak 14,0; 2. C. Maasepp 14,7. 200 m — 1. K. Sumbak 30,5; 2. C. Maasepp 31,2; 3. I. Juske 32,5. Kaugushüpe — 1. C. Maasepp 4,06; 2. K. Sumbak 3,99; 3. V. Lindaja 3,72. Kõrgushüpe — 1. K. Sumbak 1,35; 2. C. Maasepp 1,35; 3. I. Juske 1,20. Kuulitõuge — 1. P. Komi 7,75; 2. V. Lindaja 6,96. Kettaheide — 1. V. Lindaja 21,35; 2. P. Komi 19,86. Odavise — 1. K. Sumbak 28,62; 2. C. Maasepp 19,32; 3. P. Komi 14,40.

Lühiteated Ameerikast

President Nixon'i kandidatuuri tagasisvalimiseks esitab novembri republikaanide konvendi New Yorgi osariigi kuberner Nelson Rockefeller. Tähelepanu väärib, et Rockefeller on olnud Nloni konkurendiks ja 1968 ei toetanud teda.

Möödunud eelarveaastal, mis lõpetas 31. juulil, oli Ühendriikide riigikassa puudujääk 23 miljardit dollarit. Arvestatuna, et alandud uuel majandusaastal kasvab puudujääk veelgi suuremaks — 27 miljardile.

USA senat otsustas anda summad uue automajad 1973a lennukikandja ehitamiseks, mis pardale võtab 100 lennukit ja omab 5300-mehelise meeskonna. Ehitus läheb maksma 1 miljard dollarit.

4000 a. vana seemne idaneb

Jaapani teadlased Yasutoki Tanaka on õnnestunud säilitada 4000-aastase vanusega seemneid, mis leiti üheastsest haust.

Haud avastati hiljuti Akiitist mis asub Tokiost umbes 700 km põhja poolt. Seemnete vanust on kindlaks määratud hauda ümbritseva mulla ja savi koostise järgi. Teadlane ei tea, millise taimega on tegemist, kuid ta märgib, et seemned meenutavad teatud määral hirsiseemneid. (EPL/JA)

Eesti kunsti Portugali ajakirjas

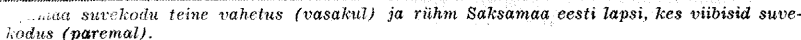
LISSABON (ME) — Kunstnik Abel Lee eksliibristed on ammugi asjaolulise ajakirjades avaldatud ja nende omapära hinnatud; temast on koguni Taanis ilmunud monograafia. Järelekorras väga kaunis üldiseks on Portugalia eksliibriste ühingu ajakirja A ARTEDEXLIBRIS 56 number (Año XVI, Volume VII, 1971), millesid luksusslik väljandend on kõrvuti inglise ja portugali keelele tekst artikkel "ABEL LEE, An Estonian ex libris artist in Canada". Võrdlemist ulatuslikku artikli autoriks on Arved Vilms, tuntud eksliibrist Kanadas.

Artiklis antakse ülevaade kunsti eluloost, ta õpinguid ja elukäigust kunstnikuna ja kunstikriitiku. Nagu siiskorras ilmneb, on viimases aastakäigus olnud kahel korral autoriks ka Paul Ambur, ühel korral on ta vaadelnud Richard Kaljo puulõikeklist eksliibriste kunsti.

Koguteos Kanadas läks trükki

TORONT O (EPL) — Koguteos "Eestlased Alfrid Kurlenti, mille peatoimetajaks on Alfred Kurlenti, on nüüd täielikult trükivalmis ning esimesed trükipõlgad juba trükitud.

Peatoimetaja arvustuste järele võib koguteos, mis annab ülevaate eestlastest ja selle tegevusest ning ajaloolist Kanadas, ilmuda juba varasajal. Teosel on 37 autorit ja selle vöitümi on arvestatud 250-le leheküljele.

Briti ja Prantsuse välitsused saavutasid äsja lõpliku kokkuvõtte projekti läbiviimiseks. Eelarve järele läheb tunnel maksma veidi alla miljardi dollari ja kava kohaselt peab tunnel valmis olema 1980. aastaks.

Leinateateid

Torontos, Kanadas, suri 27. juulil Linda Allik, sünd. 9. aprillil 1919 Audru-Lindil, Pärnumaal.

Peace Riveril, Alberta provintsis Kanadas, suri 23. juulil Aleksander Simm, sünd. 3. augustil 1890 Urvas-tes.

New Yorgis suri 16. juulil Renate Kull, n-na Karro, sünd. 2. veebruaril 1910 Virumaal.

Piimerikka haiguse järele lahkus igaveseks minu armas ema, vanema, vanavanema

Juuli Mardi

N-na Volens

* 14. 4. 1890 Hiiumaal
† 30. 7. 1972 Tallinnas

Mälestavad

FOEG

perekonnaga Rootsis

POJAOEG

perekonnaga Eestis

MOONIKA

Nii mitnest künkast üle
Läks minu elutee.
See tihti polnud sile
Vaid hoopis immune.

Meie kallis poeg ja vend

Tõnu Manitski

* 26. 5. 1945 Ockelbos
† 6. 8. 1972 Stockholmis

Mälestavad sügavas leinas

VANEMAD

JAAN PEREKONNAGA

Matusetalitus toimub laupäeval,
19. aug. kl. 13 Rooksta krematooriumi suures kabelis.

Minu armas naine

Maria Kvarnström

* 17. 2. 1893
† 6. 8. 1972

on Taevasa poolt ära kutsutud,
jättes mind sügavas leina.

Asljunga, 9. 8. 1972.

VOLDEMAR

Matusetalitus toimub 16. augustil 1972 kl. 13 Örkelljunga kirikus.

Vaikses leinas mälestame

René Paas'i

SALME

ARVID

AINO

PAUL

Valdemar Selling'ut

mälestavad

PETER LIEBUS

perekonnaga

VELJU LIEBUS

perekonnaga

Kaasviitlast ja ustavat sõpra

Valdemar Selling'ut

mälestavad sügavas leinas

perekonnad:

TONIS RINT

HELMUT KOLK

HARALD NURK

JURI PÖRU

Armast äde ja sõpra

Leida Tammistu't

* 14. 12. 1906 Tartus
† 26. 07. 1972 Västerås

leinsavad

VEND PEREKONNAGA

HILDA KOIV

Matusetalitus toimub laupäeval,
19. augustil 1972 kell 13 St
Iljans kabelis Västerås.

Calgarys, Alberta provintsis Kanadas suri 26. juunil Otto Loberg, 69-aastasena. Ta oli Vabadusristi kavaler.

Raske haiguse tagajärjel lahkus ootamatult minu armas poeg, õepoeg ja sugulane

René Paas

* 20. 3. 1922 Valgas

† 5. 8. 1972 Stockholmis

Valusais leinas

EMA

TADI MARTA

SUGULASED

Kodumaal

Matusetalitus toimub teisipäeval
22 augustil kell 13.45 Uppstån-
delse kabelis Metsakalmistul.

Armast

René Paas'i

mälestavad kurbuses

KLASSIKAASLASED

Frantsuse Lütseumist

Sügav kaastunne René emale!

Oma armast kaasvenda

René Paas'i

mälestab sügavas leinas

KORP' ROTALIA

Armast

René Paas'i

mälestavad kurbuses

THA ja EDUARD TITUS

RAJA ja HERBERT HR

Rootsi kriminaalhooldus huvitab Eesti eksperte

Rootsi kriminaalhooldus, mida siin Rootsis tihti on kritiseeritud ja taunitud, äratas suurt huvi välismaal — nii idas kui läänes. Viimati on suurt huvi näidanud vastavad instantsid Tallinnas kustsaabus kiri, milles soovistatakse kõike võimalikku informatsiooni niinimetatud Tillberga-katsete kohta. Sääli nimelt võimaldatakse vangidele tehtud 166 eest samu palku, mida saavad töötajad tööturul.

Augusti lõpus saabub Rootsi suurem delegatsioon Austria kohtumisteeriumist, eesmärgiga uurida siinseid kriminaalhoolduse meetodeid. Stuudiumid hõlmavad kriminaalhoolduse moodsat osa, nii lastist kui ka kinnist hooldust, intensiivistatud hooldust vabaduses ja Uppsalas asuvat õppeasutust.

Hiljem tuleb Rootsi impulsse saa-

ma Lääne-Saksa osariigi Bremeni kohtuminister, hiljuti külastasid Rootsit neli prantsuse parlamendiliiget ning esindajad inglise siseministeeriumist.

Möödunud aastal uurisid Rootsi kriminaalhooldust 400 välismaalast, kusjuures neist suurem osa olid eriala-ekspertid. Pole veel teada, kas Rootsi kriminaalhooldust saabuvad kohapeale uurima ka ekspertid Tallinnast. Esialgu on piirdutud kirjalike küsimustega. (EPL/JA)

Wennerström ja ta neljas armu-palve

Rootsi kriminaalhoolduse juhatus suhtus pooldavalt spioonikoloneli Stig Wennerströmi armuandmise palvesse. Juhatus käsitleb koloneli juurdluste nõuandjate palvet juba neljandat korda, olles sellesse suhtunud positiivselt kokku kolm korda.

Juhatus konstateerib, et Wennerström oli arreteeritud kui ka hiljem vanglas on käitunud eeskujult. Edasi märgitakse, et vahitus peaks arvesse võtma ka neid ekstrakannatusi, mida Wennerström on pidanud üle elama vanglahoolduses.

Kui valitsus annab Wennerströmi le armu, tähendab see seda, et kolonel ootekohe vabastatakse. Seda seetõttu, et ta on viibinud vanglas kaks kolmandikku neist kaheksiteistkümnest aastast, mis uue ettepaneku kohaselt asendaks eluaegset vanglakaristust. Kolonel Wennerströmi juristid leavad, et valitsus peaks avalikult esitama oma motivatsioone armuandmise palvete käsitlemisel, kas siis nende tuleks vastu või mitte. Neljandat armuandmise palvet arutab valitsus sügisel. (EPL/JA)

EEL KIRIK

BORAS: Surnuaiapüha jumalat.
13/8 kl. 15 Krematooriumi kabelis,
õp. Kodres, laululehed.

EESTI AP. ÕIG. KIRIK

GÖTEBORG: Guldhedeni ortodoks-kirikus liturgia 13/8 kl. 11, ülemp. Nael, preester Jüri Poska, ülemõlakon Suursõit. Laupäevane jumalat. jääb ära.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM (Neli) Kirik Fildelfia, Brävallag. 11, jumalat. 13/8 kl. 11, E. Lindström ja H. Laur. koor ja noored, Kristuse surma mälest. 15/8 kl. 19 palve- ja piiblitund.

STOCKHOLM: Norrmalmi Bapt.-Kirik, Norrtullag. 37, jumalat. 13/8 kl. 15, sõnas ja laulus Heino Promm Kanadast.

ALINGSÅS: KFUM ruumid, Östra Kyrkog. 8 B, jumalat. 13/8 kl. 11, S. Nitho m ja H. Vilisaa.

ESKILSTUNA: Elimi kabelis jumalat. 12/8 kl. 18, Heino Promm Kanadast, laulab öde Saraja.

GÖTEBORG: Smyrna, Parkatan 1 (raamatukaupluse kõrval) jumalat. 12/8 kl. 18 ja 13/8 kl. 15. Jonsederis palvet. 16/8 kl. 18.

NORRKÖPING: Tabernakel, Kungsg. 26, jumalat. 13/8 kl. 12. E. Medri jt. Betania, Bräddg. 54 palvet. 12/8 kl. 18.

Plastitööstus vajab

laotöölis

Vast: STOCKHOLMS PLAST

INDUSTRI

Huddinge, tel. 237 54 44

Kohalik elu

NORA LINN

Tänuavaldus

Kõiki kalleid sõpru ja tuttavaid, samuti organisatsioone, kes mind juubeli sünnipäeval mees pidasid nii kirja teel kui suusõnaliselt ja kingitustega, palun vastu võtta minu südamlilik tänu.

Lugupidamisega
VASSILI RANDMA

Tokio ütleb üles suhted Taivaniga

Jaapani peaminister Kakuei Tanaka teeb testavaks, et Jaapan katkestab oma diplomaatilised ühendused Taivaniga niipea kui suhted Hiinaga on normaliseeritud.

Peaminister juhtis tähelepanu faktile, et ühelgi riigil maailmas pole olemas normaalseid sidemeid Pekingiga ja Taipeiaga ühtaegu. Selles suhtes ei kujune ka Jaapan mingiks erandiks. Edasi ütles Tanaka, et ta on nõus külastama Pekingit kui tema liberaaldemokraatlik partei selleks annab nõusoleku. Jaapani valitsusteeriumil on kavas saata Taivani delegatsiooni, kusjuures ülesandeks oleks taivani valitsusele lähemalt selgitada Jaapani suhtumist Hiina küsimusse. Jaapani pressi teateti toimub Tanaka visiid Hiinasse ajavahemikul 20–25 septembril, eeldusel muudugi, et liberaaldemokraatlik partei selles suhtes avaldab nõusolekut. Valitsuse teatel siirdub Tokiost Hiinasse delegatsioon transportministeeriumist. Pekingis arutavad hiinlased ja jaapanlased lennuliikluse küsimusi. (EPL/JA)

Liikumisi läbi raudeesriide

Eestist käisid okupatsiooniorganite teatel Rootsis Roland Leppik, Valentine Konsap, Asta Käner ja Valle Kaasiku.

Soomes käisid prof. Bruno Lakk, Dina Lindeberg, Eevi Solvak, Sofia Bereina, Male Hele Segerkrantz, Kalju Keisk ja Vilma Põldma.

Austrias käis Aleksandra Pure. USA-s käisid Leena Kull ja Elmar Aavik, Lääne-Berlinis ins. Märt Susi, Lääne-Saksamaal Anna Laev.

● Ülemaailmsel ringküsimisel selgus, et president Richard Nixon eelistatakse presidendivalimisel tagasi valimiseks ameerika rahva enamus poolt 15 riigi ja rahva ellu puutuvaks küsimuseks 16-st, mis vastamiseks esitati. Kui valimised toimuksid praegu, võidak Nixon suurel tõenäosusega.

Rootsi televisiooniprogramm

TV Lördag

TELEVISION 1

16.40 Utblick. Färg. TV 1:s aktuella utskicksmagasin. Tor Åhman. Textat. Suomenkieliset ohjelmat: Finskspråkiga program:

17.6 Horisontti. Mitä arvelisitte kunden tunnin työpäivästä ja neljän kuukauden lomasta? Horisont. Om arbete och fritid framtiden.

17.40 Wanhä kamera n:o 10. Den gamla kameran. Farfars kapp-säck. Om hur man reste förr i tiden.

17.55 Hjelmsålsringning. Färg. Från Lelkvattnets kyrka i Värmland.

18.05 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Tratten. Musikalisk blandning för alla åldrar.

18.30 Gäst i ettan. Färg.

19.00 Fabernas värld. Färg. Peniti tar tjänst hos Bröderna Båver.

19.15 Nanou. Färg. Fransk serie om en simmarflicka på väg mot toppen. I rollerna: Françoise Laurent, Denise Provence, Jean Vinci, Patrick Jeantet, Paula Dehelly.

19.30 TV-nytt, sport, väder.

20.00 Cousteaus undervattensvärld. Färg. 10. Tragedin med de röda laxarna.

20.50 Augustimusik. Färg. Från visor och dragspelsvals till operasex och balettmusik med Grynnet Mollvig, Lilian Carlson, Erland och Håkan Hagegård och SR:s Symfonior. Dir. Gert-Ove Andersson. Vård: Arne Eriksson.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

20.00 Cousteaus undervattensvärld. Färg. 10. Tragedin med de röda laxarna.

20.50 Augustimusik. Färg. Från visor och dragspelsvals till operasex och balettmusik med Grynnet Mollvig, Lilian Carlson, Erland och Håkan Hagegård och SR:s Symfonior. Dir. Gert-Ove Andersson. Vård: Arne Eriksson.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

21.45 Whickers orient. Färg. Alan Whickers om kvinnans förvånansvärt framskjutna plats i Thailand's affärsvärld.

22.10 TV-nytt, väder.

22.13-23.05 Jason King med Peter Wyngarde. Färg.

14.35 Inblick. Färg. TV 1:s aktuella inrikesmagasin. Lars Orup. Textat.

14.55-17.00/17.30 VM - formel 1. Färg. Direktsändning från världsmästerskapstävlingarna på Österreiching - Zeltweg. Jan Svanlund.

17.35 Treffpunkt München. Färg. Inför Tysklandsresan olympiadret 1972. 4. Mycket nöje.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Mount Everest. Färg. Treton nationers klättrare försökte nå "världens tak", dvs Mount Everests topp med en expedition sommaren 1971. Vi får följa det dramatiska äventyret i en unik TV-film.

19.20 En liten vit mask. Färg. Jugoslavisk kortfilm.

19.30 TV-nytt, sport, väder.

20.00 Bill och Bus. Färg. Medverk. Gunn Wållgren, Torsten Liljecrona, Rolf Bengtsson, Bert Åke Varg och Carl Billqvist. Gästartist: Lill-Babs.

20.25 Något att tala om i framtiden - påss av Max Lundgren. Regi: Jan Hemmel

1. I rollerna: Gunnar Öhlund, Ulla Åkesson, Carl-Åke Eriksson, Annika Kronberg, Lis Nilheim, Jörgen Ryg.

21.45 Sportspeglar.

22.10 TV-nytt, väder.

22.15-22.45 Spel vid galgbacken. Den tyske poeten Christian Morgensterns diktyckel "Galgenlieder" i japansk dramatisering. Medverk. The Tokyo Modern Ballet Group.

TELEVISION 2

18.30 Berättelser ur Poas sagobok av Bengt Anderberg med teckningar av Kjell Ivan Andersson.

18.55 Väder.

19.00 TV-nytt.

19.10 Sportnytt.

19.30 Svenskarna i skratlspeglar. Färg. Det första programmet i serien handlar om hur förhållandet mellan könen beskrivs genom våra svenska filmfärser. Avsnitt ur filmerna Flottare med färg, I rök och dans, Min syster och jag, Djurgårdskvällen, Bara en trumpetare, Firmafesten.

19.55 Kängurur. Färg. Om olika känguruarter.

20.25 TV-nytt.

20.30 Två år med tvån.

20.30 Shirley Bassey och Young Generation.

20.55 ca Öppen kamera.

21.35 ca Oj, är det redan fredag?

22.00 I skuggan av Vietnam. Färg. Två klassiska skildringar av det militära och polisiära våldets USA såsom det ses av två franska dokumentärfilmare. Inledning av Dieter Strand.

Filmerna som visas är: Marinkären av Francois Reichenbach, 1961, om utbildning av elitsoldater, samt Pentagons sjätte sida (färg) av Chris Marker, 1968, om en av de första konfrontationerna mellan polis och Vietnamdemonstranter.

22.10 TV-nytt, väder, meddelanden.

22.15 Väder.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Gammeldans. Färg. Bosse Larsson, Eric Öst och hans spelemän från Möllgårdens i Östarp. Gäster: Lennart Kjellgren, Gunilla Dahlman, Sven-Åke Andersson, Arne Bertini.

20.00 Mötet vid midnatt - fransk film från 1961. Regi: Roger Leenhardt.

I rollerna: Lili Palmer, Maurice Ronet, Michel Auclair. Svensk premiär.

21.20 Enhörnarna i trädgården - tecknad film av Stephen Busostov efter James Thurwers novell.

21.45 TV-nytt.

21.45 Gröna nöjet. Färg. Underhållning med det mesta inom svensk nöjesliv. Programledare: Sif Ruud och John Harryson. Husbänd: Bruno Glennmarks ork.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Mystieriet på Flaxton. Färg. 10. Upptäckten.

18.30 Gäst i ettan. Färg.

18.55 Var med och bjöd. Färg. Fynd ur svenska folkets gömmor presenteras inför onsdagens auktion.

19.00 På jakt efter guld. Färg. Serie om världens ledande idrottsstjärnor

19.30 TV-nytt, väder, meddelanden.

19.35 Väder.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert och Ewonne Winblad.

inför olympiaden i München. 4. Stavhopp.

Vi får följa bla svenskarna Kjell Isaksson och Hans Lagerqvist, Papanikolaou från Grekland, Trancanelli, Frankrike, och Renato Dionisi från Italien under träning, tävling och privat.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 Ett slags skilsmässa - engelsk dramatisering av en novell av Guy de Maupassant.

I rollerna: Jack Watling, Lisa Daniely, Keith Bell, Gwen Nelson.

20.55 Vår händer sen? Färg. 3. Löpning.

21.15 Kommunen med kläng. Ljudbild från Gislaved.

21.50 Guds lille spelman i färg. Färg. Om den äkta målaren Axel Bengtsson, som målar bilder från ett svunnet Småland. Konsfilm av Hugo Ahlén.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.20-23.00 Moder Sveas adoptivbarn. 3. En för. rad generation? Rapport om finländska barn och ungdomar i Sverige.

TELEVISION 2

18.30 Kompisar i plugget. Polsk serie. 2. Den första utflykten.

18.55 Väder.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert.

20.00 Djur och växter i Sahara. Färg. Västtysk naturfilm om livet i sandöknen.

20.55 TV-nytt.

21.00 Att leva ansvarigt - reportage från G 72 - kristna riksmötet i Göteborg den 9-13 augusti - där man bl.a. diskuterat hur vi svenskar ska leva ansvarigt i världen. Bengt Götegård och Peter Lundberg.

21.30 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert och Ewonne Winblad.

TV Tisdag

TELEVISION 1

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Alla tiders leksaker. Färg. Bengt af Klintberg berättar och visar dockor från förr och nu.

18.20 Sagan om Noggle Viking. Engelsk tecknad saga. 2. Skeppet.

18.30 Gäst i ettan. Färg.

19.00 Fabernas värld. Färg. Moss tror att han är statsminister.

19.05 Vår nye magister. Färg. Engelsk komediserie.

I rollerna: Noel Howlett, Joan Sanderson, Deryck Guyler.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 Reta inte djuren! Färg. Bulgarsk underhållning med sång, dans och musik från Sofias Zoo.

20.30 Utblick. Färg. TV 1:s aktuella utrikesmagasin. Tor Åhman.

20.50 Allsköns musik. Blandad musikalisk underhållning.

21.35 Drottning Elisabet av John Prebble. Färg. Del V. Den spanska Armadan.

Medverkande: Peter Jeffrey, Christopher Hancock, Stephen Murray, John Woodvine, Glenda Jackson m fl.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.20-23.15 Drottning Elisabet, forts. Färg.

TELEVISION 2

18.30 Liv i rörelse - fjällar. Färg.

18.55 Väder.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert.

20.00 Djungelagenten. Färg. Engelsk långfilm från 1962. Regi: Gordon Douglas.

Medverkande: Bob Hope och Anita Ekberg.

21.30 TV-nytt.

21.35 Dokument utifrån. Färg.

22.15 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert och Ewonne Winblad.

TV Onsdag

TELEVISION 1

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Quentin Durward. Färg. 7. Överfallet.

18.30 Auktion på Skansen till förmån för Radiohjälpen. Färg.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 O.S.A. Lennart Swahn och många flera frågar några andra.

20.40 Från Maraton till Etiopien. Färg. Film om maratonlöpningshistoria.

21.30 Varulven - amerikansk långfilm från 1941. Regi: George Waggener.

I rollerna: Lon Chaney, Claude Rains, Warren Williams, Ralph Bellamy.

22.10 TV-nytt, väder.

22.15 Varulven, forts.

22.45-23.05 Treffpunkt München. Färg. Inför Tysklandsresan olympiadret 1972. 5. På utflykt.

TELEVISION 2

18.30 Skattekammarön. Del 5. Färg. Tecknad äventyrsberättelse efter Stevensons bok.

18.55 Väder.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert.

20.00 Billy är död. Färg. Pjä av Neville Smith.

Medverkande: Edie Brooks, Jimmy Coleman, Peter Kerrigan, Bill Dean, Neville Smith.

21.00 Lautari. Färg. Underhållning med en skara musikanter från Rumänien. Presentation: Birgit Lundin.

21.50 TV-nytt.

21.55 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert och Ewonne Winblad.

TV Torsdag

TELEVISION 1

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Barnjournalen - Bengt Fahlström.

18.30 Gäst i ettan. Färg.

19.00 Fabernas värld. Färg. Pippi Karollina går för att tala med Fröken Stork.

19.05 Magisterns gamla gäng. Färg. Engelsk komediserie.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 Alla vill se påven. Färg. Ett reportage från Vatikanen av Friedrich Jürgensen.

20.30 Inblick. Färg. TV 1:s aktuella inrikesmagasin. Lars Orup.

20.50 Människokjakt. Färg. 20. Kuppen.

I rollerna: Maggie Fitzgibbon, Peter Barkworth, Alfred Lynch.

21.40 Ett stöp öl med Brendan Behan. Färg. Möte med den irländske författaren Brendan Behan, som i filmen, gjord av Birgitta Piaré, gestaltas av skådespelaren Niall Toibin.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.20-23.10 Resande i musik. Färg. Reportage om två resande konsertartister - Henryk Szeryng, världsberömd violinist, och Alla Schiller, en ung pianist i början av sin karriär.

TELEVISION 2

18.30 Muminrollet. Färg. 9. Kungen blir osynlig. Textat.

18.55 Väder.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert.

20.00 Ett yrke för mamma. Färg. Serie av Julia Jones.

I rollerna: Gillian Raine, Tony Melody, Peter Firth, Rosalind Ayres, Stephen Temperley, June Brown, George Sewell.

20.50 Anslagstavlan. Färg.

20.55 Ulf, en jämlik? Ulf har gått ut särskolan och söker sedan ett år tillbaka arbete.

21.25 Sommarkväll. Färg. Från Långedrag, Göteborg. Vård: Hagge Geigert och Ewonne Winblad.

22.10 Sportnytt.

TV Fredag

TELEVISION 1

11.30-12.00 Tapahtumia. Aktuellt magasin för finskspråkiga.

17.30 Tapahtumia. Aktuellt magasin för finskspråkiga.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.10 Rasmus Nalle. Färg. 11. Bron.

18.15 Joe. Färg. Om en engelsk pojke. 11. Joe och rörmokaren.

18.30 Gäst i ettan. Färg.

19.00 På jakt efter guld. Färg. 5. Gymnastik